

Յ Ե Ն Ե Ք

Մ Ո Ւ Ս Ա Վ Վ Ե Ր

ՐԻՍԱԼԵՅԻ ԻԼՄԻՅԷ, ԷՏԷՊԻՅԷ, ՍԱՆԱԻՅԷ, ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ, ՇԻՔԵԱԵԷ ՎԷ
ՄԷՊԱՆԻՍԻ ՄԻԻՖԻԻՏԷՅԻ ՍԱԻՐԷ

ՊԱԼԷՍՏԷՐՎԱԶԼԸԳ

Էվրոպա վէ Ամերիգա նիսալարընըն ,
մուլաֆֆադ օլտուգլարը իւմ սեր-
պէսթլիյինտէն ճէսարէթ ալարադ ,
պիր վազըթտան պէրու տուր քի ,
րէճիւլիեթէ միւսավաթը նիսպիյե-
լէրի օլտուղունու թէպէյեիւն էթմէք
ազմինտէ կէզտիքլէրի , վէ լաքին հէ-
նուվ հիւքմ տէրէճէսինտէ իսպաթը
միւտտաա էտէմէտիքլէրի տէրքեար
տըր :

Նիչուն քի քէյֆիեթէթ գապիլիեթ-
թի ճինսիյէ իտտիասընտան իպարէթ
օլուպ , թարաֆէյն մէվճուտ իսէ տէ ,
հաքիմլէրի մէֆգուտ պուլունտուղուն-
տան , իսպաթը միւտտաա վէ միւտա-
ֆաա զըմընտա հէր իքի թարաֆտան
իրաա գըլընան էտիլէ , վէ պէեան օ-
լունան էսպապը միւճիպէ գալտէ գալ-
մագուտ , վէ հալլի մէսէլէ , եա զիւքիւ-
րիւն իսքեաթը թէնէզգիւլիւնէ , եա
տէ նիսվանըն թէրքի տավա էյլէմէ-
սինէ վապէսթէ պուլունմագուտ տըր
քի , պուլուն տա եափաճագ շէյին եա

թապիաթ , եա տէ վազթ օլմասը մէլ-
հուլ իսէ տէ , տիւնեա գուրուլալը-
տան պէրու թապիաթըն ինսսն գըս-
մընա թաեին էթմիշ օլտուղու վազի-
ֆէ , իշպու իտտիանըն ալէյհինտէ կի-
պի պուլունտուղունա պազըլըր ի-
սէ , պու շէյի անճագ վազըթ եա-
փա պիլէճէք զանն օլունտուղու հալ-
տէ , օ վազթըն կիւնէշի տահա օրա-
լարա պիլէ թուլու էթմէմիշ տիր :

Թէշէքքիւր էթմէլիեիլ քի , մաա-
լիւմ օլան պալէաքէրվազլըլըմըզ սա-
եէսինտէ պէօյլէ պիր նաղիք , միւ-
հիմմ , վէ հէմ տէ միւշքիլ օլան մէ-
սէլէնին հալլի իշուն , կօեա պիղիմ
վազթըմըզ եթիշմիշ տիր կիպի , քէյ-
ֆիեթէթ գալտէն գալէմէ ինթիգալ է-
տէրէք , շու կիւնլէր մաթպուլաթ ա-
լէմինտէն տէմ վուրմագ տէրէճէսինէ
գատար իլէրիլէմիշ տիր :

Ձիքր օլունան մէսէլէնին էրպապը
գալէմ էլինէ սերմանէյի պահա օլմա-
սընա , կէշէնտէ նէշր օլունան Մայջսս
նամ քիթապըն միւհթէվիեաթը պիր
պէհանէ օլուպ , գալէմլէր կէրէյի կի-

պի կերկրէջմէքտէ, վէ միւպահա-
սաթ օ գատար տալ պուտագ բէյ-
աա էթմէքտէ տիր քի, կիտէրէք թէ-
ֆէրրուաթ՝ էսասը մատտէքի պողա-
ճագ, վէ միւպահասա միւճատէլէտէ
գարար գըլաճագ տէեու գորգուլսա
կէրէք տիր:

Պիզ աննաեամանօրուզ քի, պու
միւպահասաթտան նէթիճէյի էֆքեար
նէ տիր. Մայջա հիքեաեէսինին խիւ-
լասէյի մէտլուլու, թաիֆէյի նիսանըն
տախի, քէնտիեէ մախսուս օլան իզ-
թիտարը թապիյիսի, զիւքիւր իլէ
սէյեան օլարագ խասախիսի քիւլլիյէեի
հաիզ, վէ թէգատաիւմ ու թէրագ-
գըեաթը մէտէնիյէ եօլունտա հէր
նէվի խըտմէթտէ իսթիխտամլարը
ճաիզ իքէն, ֆարզ օլան հիւրրիեէթի
մուլթլագատան մահճուր պուլուն-
տուգլարը ճիհէթլէ, մագտէրէթի
մաթլուպէնին իպրաղընտան մահրում
գալըեօր օլտուգլարընը իմա վէ իս-
պաթ էթմէքտէն իպարէթ օլտուղու
հալտէ, պունու քիմիսի էնինէ, քի-
միսի տէ պօեունա չէքիշտիրէրէք,
թաիֆէյի նիսվանը բուի զէմինտէ պիր
էանա մախլուգ տէրէճէսինէ գատար
էնտիրէնլէր տէ, վէ պիլ աքս անլէրի
ֆէլէք իւլ էֆլաք փաեէսինէ գատար
եիւքսէլտէնլէր տէ օլտու. վէ հէր ի-
քի թարաֆըն խասախիսի մախսուսէլէ-
րի, վէ ալէմի մէտէնիեէթէ վագը օ-
լան, վէ օլմասը մէլհուզ պուլունան
խըտմէթ ու մուալէնէթլէրի իզահա-
թը, սիւթիւնլէր աօլուսու օլմագ իւզ-
րէ օգունտուգճա օգունտու:

Լաքին աննաչըլմազ քի, իչպու ի-
զահաթ ու իֆատաթտան նէթիճէյի
մէրամնէ իտի, վէ նէ օլտու:

Էյէր թաիֆէյի նիսվան խասախիսի

մախսուսէսինին տախի, զիւքիւր խաս-
սիեէթլէրինին այնի տէյիլ իսէ տէ,
ալէմի մէտէնիեէթէ պիր տիկէր ճի-
հէթլէ խատիւմ օլմալարը միւլապէսէ-
սիյլէ միւլթէրէք տիրլէր տէնիլիօր
խէ, պունու՝ թապիաթ ալէնի սիւ-
րէթտէ հէր կիւն կէօլ էօնիւնէ գօ-
մագտա պուլունտուղունտան, իս-
պաթ թէքէլլիւֆաթընա լիւզիւմ եօգ
տուր:

Զիրա թապիաթ՝ էրքէյէ էրքէք,
վէ նիսաեա նիսա վագաիֆի թաեին,
վէ թէրքիպաթը պէտէնիյէլէրինի
տախի օ վագաիֆին իֆասը իզթիտա-
րը իլէ թէզեին էթտի. եանի հէր ի-
քի թարաֆըն թէրքիպաթը պէտէնի-
յէսի, վագաիֆինին մահֆաղասը տըր.
հիւքմէն տէեէ պիլիլիզ քի, քէնտի
մահֆաղասընա մուվաֆրգ օլմաեան
խասլէթ, իսթէր նիսատա օլտուն իս-
թէր էրքէքտէ, թապիաթ ինտինտէ
եա պիր միւճիլէ տիր եա տէ իսթիս-
նաիեէթ:

Էյէր ճինսի իւնասըն, տիւնեատա
զէվճիեէթտէն պաշգա պիր չէյ ի-
չուն մէտխալի եօգ տուր զէպահընտա
պուլունուլուեօր իսէ, պու տա աչըգ-
տան աչըղա պիր նանքէօրլուգ սաեը-
լըր:

Զիրա խըլգէթ՝ էրքէքտէն չէճիանէ
թէհամիւլ պէքլէր օլտուղու չէյտէ,
նիսատան հէյէճանը գալպ վէ էչքի
չէլմ իսթէր, նիչուն քի պիրիսինին
գուվիլէթ ու պէսալէթ իլէ մուգալէ-
մէթէ մէճպուր պուլունտուղու չէյի,
տիկէրի ճէլպի չէֆգաթ ու բիգգաթ
պիրլէ միւլաիմլաթմագ իչուն խալգ
օլտու:

Պիրիսի՝ եավրուլարընը սինէսինէ
սարմագտա, վէ գանատը ալթընտա

պարընտրմագտա իբէն, տիկերի՝ խարիճէն ագվաթը եէվմիյէլէրինի գաերրաճագ, վէ լէտէլ հաճէ սիւհայէ տէսթ օլարագ, անլէրի հէր նէվի թէհլիբէտէն մուհաֆաղա գըլաճագ սըր. զիրա պիրիսի թէվլիտ վէ վալիտէլիբ. վէ տիկերի համիլիբ վէ բէտէրլիբ իչուն տօղտու:

Թէվլիտ վէ վալիտէլիբ... նէ պիւեիւք շէյ. իչպու վազիֆէյի մուգատտէսէեի հիւսնիւ իֆա էտէն նիսվան թաիֆէսի, մէտէնիեթթին տիկէր հիչ պիր խըտմէթի իչուն իսթիլասը վագթէտէմէսէ կէրէք տիր. վէ քիւլլիւ մահիեթլէրինի մէյտանա գօեաճագ իչպու մէհէքք, քէնտիլէրինի հէր խուսուստա թէպրիեթի զիմմէթ էթտիրէ պիլիբ:

Եօգ քի նիսա թագըմը տախի, էրքէյին հէր նէվի իգթիտարընը այնը իլէ հաիզ տիր իտտիասը օլունուեօր իսէ, պու տա հուտուտու վազիֆէյի շիրքէթի ինսանիյէ ֆասըլլարընը խարիգի ատէ թէճալուգքեարլըգ տըր:

Նիչուն քի թըյնէթ՝ զիւքիւրտէն սէրպէսթիյի սէօհպէթ ու հարաքէթ կէօղէտիր օլտուղու սըրալարտա, նիսատան իհթիրաղ ու իֆֆէթ թալապ էտէր. չուն՝ պիրիսինէ վաթան իչուն աղլամագ, տիկերինէ շէհիտ օլմագ, պիրիսինէ պէլիյէտէն սագընմագ, տիկերինէ գարչը գօմագ մէճպուրիեթի, վէլ հասըլ պիրիսինէ նաղիք տույկուլար իլէ տույմագ, տիկերինէ հէմ տուեուպ հէմտէ պիլ իճապ հէր շէ պատապատ իճրա գըլմագ գուվվէթի վէրտի:

Սէսլէր՝ պիրիսինին տախիլի, վէ տիկերինին խարիճի վազիֆէլէր իլէ միւքէլլէֆ օլտուգլարընա, տէսթլէր՝

պիրիսինտէն խաֆիֆ խըտմէթլէր, վէ գարիֆ էլ հիւսնէրլէրի, վէ տիկերինտէն հէր նէվի գուվվէթի պաղու էսէրլէրի թալապ գըլընմագտա պուլունատուղունա, բույլէր՝ պիրիսինտէն արղու վէ ինթիզար գըլընան խասսիեթին թէպէսսիւմ ու հիճապ, վէ տիկերինտէն թէմքին, վագար, վէ ճէսարէթի գալպ իտույինէ, տիլլէր տուտագլար՝ պիրիսինին ճէվապ վէ թէլէֆիլուգիւ խաֆիֆ, միւլաիմ, վէ նաղիք, վէ տիկերինին իսէ, ուսուլպու հաքիմանէեթ միւթէալլիգ օլմասը լիւզիւմիւնէ, խիւլասէյի քէլամ եիւրէքլէր տախի, պիրիսինին սէրի իւլ հիսս ու հայրէթ օլտուղու նօգթատա, տիկերինին միւթէտիլ, վէ միւթէհամիլի զախմը տիլ օլմասը իգթիզա էտէճէյինէ պիրէր տէլիլի զահիր տիր:

Վէ պունլարըն իքիսի պիր հէրէ կէլմէտիքճէ, իհթիեաճաթը շիրքէթի պէշէրիյէ իքմալ օլունամագ օլտուղու կիպի, միւնֆէրիտէն թահթը նազարա ալընմատա, նիսաեա տաիր պուլունանլարըն տէրէճէյի իթիտալտէ պուլունմամասը մէրտուտ վէ մէնֆուր, վէ էրքէյէ աիտ օլանլարըն ֆըգտանը իսէ անճագ պիր գուսուր տուր:

Պունտան կէրէյի կիպի իսթիտալ օլունուրքի, թապիաթըն իճրա էթմիշ օլտուղու իչպու թագսիմէ էլտօգունտուրմագ, շիրաղէյի շիրքէթի պէշէրիյէեի պօղմագ տէմէք օլաճաղընտան, վագըթ տախի, պու մէսէլէեի թապիաթըն խարիճինէ չըգարագ հալլ էտէմէեթէք. վէ վագաիֆի մահտուտէյի մէշրուհէեթ նազարը ինսաֆ իլէ պագըլըպ, վէ թէրագույի հագգանիեթտէ վէղն գըլընմատա իսէ, պու ճիւմլէ իլէ եինէ

էրքէյին նիսա իւզէրինէ օլան ըւճհա-
նիսէթինի թէսլիմ էթմէմէք էլտէն
կէլէմէնէճէք տիր:

Էսասը մատտէ իշուն պու գատար
իլէ իքթիֆա էտէրէք, մէսէլէնին քէն-
տի միլլէթիմիզ նօգթայը նազարըն-
ճա մուհաքէմէսինէ կէլտիքտէ, վէհ-
լէյի իւլատէ պալէաքէրվազլըգտան
պաշգա պիր նամ վէրէմէնօրուզ:

Իշթէ քէյֆիսէթ քէնտիսինի կէօս-
թէրիօր քի, վէլէվ վազթըն՝ անը
հալլ էտէ պիլմէսի գապիլ օլտա, վէ
օ վազըթ տա էվրօպանա վէ խուսու-
սիլլէ Ամէրիգանա կէլմիշ չաթմըշ պու-
լունսա պիլէ, միլքիմիզ... ալէլ խու-
սուս մէտէնիսէթ գատէմէսինէ եէնի
եէնի պասթը գատէմ էտիօր օլան
միլլէթիմիզ իշուն տահա չօգ ուզադ-
տա, վէ շիմտիլէրտէ պէօլլէ պիր խու-
սուսուն տէյիլ քի իճրաաթ, տէյիլ
քի մուպահասաթ, իլլա խաթըր ու
խայալտան կէշիրիմէսի պիլէ այնը
խաթա տըր:

Էվվէթ եինէ տէրիզ պալէաքէր-
վազլըգ... էվրօպա վէ Ամէրիգա նիս-
վանը տէրէճէսինի պու կիտիշլէ տա-
հա տէհր տէվրինէ գատար անճագ
պուլապիլիր օլան պիր միլլէթ նիսա
թաիֆէսինէ, իթասը թէճվիզ օլու-
նան սէլահիսէթ, աճապա գանկը
հիսապա միւսթէնէտ տիր:

Շիւքիւֆէ արալարընտա կիզլէնէն
եըլանլարըն, քէնտի զէհրլէրինի պու-
լու խօշու էզհարի իլէ եութաուրուր
օլտուղու կիպի, խամը խամընա օլան,
վէ էվհամտան իպարէթ պուլունան
իշպու թէքլիֆ տաիսի, թաիֆէյի նիս-
վանըմիզ կէօլլէրինի պիրէր բէրթավ-
ըզ կէօլլիւք իլէ թէզեին էտէրքէն,
գալպլէրինէ՝ էրքէյէ գարշը ըրգա-

պէթ թօխումու սաշմագտան, վէ մու-
խիլի իսթիզաճ պիր չօգ միւճատէլէ
գափուլարը աշմագտան պաշգա պիր
նէթիճէ հասլ էտէ պիլիր տէնիլէմէզ:

Էյի տիւշիւնմէյի... սէրպէսթ լիյին
տէրէճէսինի թաեին էտէճէք շէյ իլիմ
տիր. հազըգ օ գալմ ու միլլէթէ
քի, իլմու թէրպիսէլէրինէ, սէրպէսթ-
լիք թէգատտիւմ էթմիշ տիր. օ սէր-
պէսթլիյին, պիր իլլէթի միւհլիքէ օլ-
տուղունու, պունտան էվվէլ իշիմիզէ
ալը փուլլու կէլին կէթիրիօրուզ
կիպի ալգըշլանարագ գապուլ էթ-
միշ օլուպ, պուրատա զիքրի ճաիզ օլ-
մանան պապի ճիհէթլէրտէն իսթիֆ-
համ, վէ արթըգ պու միսիլլու քիւս-
թախլըգլարը պէր թարաֆ էտիպ տէ,
հալիմիզէ շէչպան, վէ իհթիսաճաթը-
միզա նաֆի խուսուսլարըն էլտէ է-
տիլմէսի եօլունտա սայ ու իգտամ
էթմէմիզին էշէտտի լիւզիւմիւնիւ
կէօրմէնէն կէօլլէրին էվհամը, պա-
լէաքէրվազլըգ տէյիլ տիր տէ եա նէ
տիր:

ԷՃԱՍՐԸ ԽՈՒՐՄԱ

Սիւտ անալըգլա Լօնտրանա կիտիպ
տէ պիր գաշ սէնէ սօնրա մահալինէ
ավտէթ էտէն գարընըն պիրիսի, կէօր-
տիւյիւ միւճիւպիւ հայրէթ շէյլէրի,
վէ էսէրի մէտէնիսէթ օլան քիւլլիւ
հալլէրի հէմ շէհրիլէրինէ նագլ էթ-
մէ տէ, վէ անլէր տէ քէմայը խահիշ-
լէ տիյնէմէ տէ իքէն, իշլէրինտէն պի-
րիսի «Օրասընտա խուրմա պուլու-
նուրմու» տէեու սօրուպ, սիւտ անա
«Խայըր» տէյինճէ ճիւմլէսի պիրտէն
չաշա գալտըլարքի, պու գարը խուր-
մասըզ նասըլ օլմուշտա սաղ գալմըշ,
վէ Լօնտրա էհալիսի խուրմա եէմէ-

ԽՈՒՐՄԱ ԱՂԱՃԸ

եւրէք նաւր Եաշաեա պիւր տէեու :

Պու հիքեաեէտէն խուրմանըն օրա-
լարճա նէ տէրէճէտէ գըյմէթ վէ
էհէմիեէթի օլտուղու աննաշըր՝ զիւա
պու մէյվէ վէ աղաճը, մանթագայը
հարրէ թարափլարը Էհալիսինին պա-
սի հաեաթ ու նէճաթը տըր :

Ճինսլէրի վէք չօգ իսէ տէ, պու-
րատա պաշըճալարընը պէեան իլէ
իքթիֆա Էսիլիւր :

Ասըլ խուրմա աղաճը 50-60 պա-

ղէն տէ 100տէն 150 գատէմէեէ գա-
տար ուղուն օլուպ, Էօմիւ 200 սէ-
նէեէ գատար սիւրէր. ան ասըլ շէ-
մալի Աֆրիգանըն հէր թարափընտա,
Ասորեսթան Աճէմիսթան, վէ շար-
դի Հինտիսթանտա պուլունուր օլ-
տուղու հալտէ, ախիւրէն Սպանիատա,
վէ Սիչիլիատա տախի թէօրէթտիլէր :

Եափրագլարը պիւր էնտաղէ ու-
ղունլուղունտա, վէ գուշ թիւլիւ շէք-
լինտէ, մէյվէսի թօփ թօփ սալքըմ
օլարագ պիւր գաշ Եիւզիւ պիւր Եէրաէ
վէ գօեու գըրմըզը ըէնքտէ օլուր :

Նասըլ քի մաալիւմ տիւր, շէյիւրտէ-
յի ղաեէթ սէրթ, մէյվէսի թաթլը վէ
պալլըզլը օլտուղու կիպի, նէֆիս շա-
րապ տա Եափըլըր, վէ աղաճընըն պիւր
Եէրինտէն տէլինէրէք լէզիզ շըրա ա-
լընըպ, վէ 24 սաաթ պօղուլմագսը-
ղըն գալըր :

Բէրշէմլի տէնիլէն, խուրմա աղաճը
ճինսլէրինին էն կիւզէլլէրինաէն տիւր,
վէ ճէնուպի Աֆրիգանըն Օրինոք նէհ-
րի գըեըլարընտա, վէ նէմաք թա-
րափլարաւ իլէրի կէլիւր :

Պունուն տախի քէօքիւնտէն, Եա-
խօտ շիչիքլէրի տիպինտէն գանատա-
րագ ըէնկի պէեազրագ վէ գայնար
պիւր շըրա ալըպ, վէ շիտտէթի հարը-
տա անը իշէրէք ֆէրահլանըրլար :

(Մապսի սօնրա)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Մէգքիւր ըիսալէնին 1883 սէնէսի
հոկտեմբեր նիւսիսէսինտէ Յ. Միֆա-
յիշեան իմզասը իլէ օլան, վէ ազգա-
յիսն եւ օսար վարժարաններ սէր լէվ-
հասը թահթընտա պուլունան պահս,
վուֆուրու Էհէմիեէթլէ օգունտու :

Րիսալէյի մէզպուրէնին Մեծ . խմբագրութիւնու թարափընտան , ու պապտէ պէտանը էֆրեար էտիլմէսի վագթը արհէրէ թապլիգ օլունմուշ օլմագտան նաչի , իլէրիտէ անը տա կէօրմէք արդուսուռտա պուլունտուղունմուղ հալտէ տախի , մէսէլէյի մէզպուրէնին տալէթի մէրագ էտէն խուսուսլարտան օլմասը ճիհէթիլէ , օլ պապտէ ֆիքրէ կէլէն պազի միւթալէթըմըլը թէախիւր իչուն թէհամմիւլ էտէ պիլմէք էլտէն կէլէմէտի :

Միլլէթիմիզտէն՝ էճնէպի մէքթէպլէրինէ չօճուգ վէրմէքիլին , միլլիտէթ նօթթայը նազարընճա օլուն մազարրաթընըն թաատատ ու իզահաթընս կիւրիւմէք , վէ անը տէլաիլի միւզնիլէ իլէ իսպաթ էթմէք զահմէթինի իւթիեարէ հաճէթմէսս իթմէզ , նիչուն քի , մէքքիւր պահսըն օ ճիհէթինի թէմամիլէ թաստիգէ հաղըրըմ :

Զիրա պաշգա ճիհէթլէր սարֆը նազար օլունսա պիլէ , հէր պիր մէքթէպլ գանդը միլլէթէ ախտ իսէ չօճուգլարըն գուվլէյի միւֆէքքէրէսիւնի օ միլլէթին այն ու առէթի , վէ լիսանը մատէրգատընտան զիեատէ էճնէպի լիսան վէ քիթապէթի իլէ իշղալ էտէր օլտուղու մանէն , վէ միլլի մէքթէպլէր սանտըգլարընս տէօքիւլէճէք ագճէլէրտէն պիր գաչ միսլիւնին օրալարա վէրիլիւր օլմասը տախի մատտէթէն , կէօղէ վուրաճագ մազարրաթլարտան տըր :

Լաքին՝ պու մազարրաթլարըն էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ նէ թարիգ տիւչիւնիւմէլի տիր , իշթէ շահանը տըգգաթ օլան նօթթա պուրասը տըր :

Պու շիքեանէթ պու քէրլէ պիրինճի օլմանըպ , վագըթ վագըթ օլունտու :

վէ էնվաի մազարրաթը տախի թէվզիհ ու պէեան գըլլնտը . լաքին չարէի ինտիֆաի իչուն սէհիլ պիր թարիգ նէ իրաէ օլունա պիլտի , նէ տէ իճրա :

Պու խուսուսուն միւշթէքիլէրի , չօտէֆա միւտէրրիսան թագըմընտան օլմաղին , իֆատէլէրի՝ մէնֆաաթը շախսիլէտէն ատտ էտիլէրէք ճալիպի էհէմիլէթ օլմատը :

Պազէն տախի , շալիրտանըն ըրիգապէթի իմթիհանլարընա գատար մէյտանլար օգուեարագ , մէքեաթիպի խուսուսիլէ իտարէլէրի ճանիպինտէն իշթիքեալար վուգու պուլտու իսէ տէ , պէս պէլլի պունլարա մէնաֆիլի դաթիլէ իլթիզամը տահա պիր գօլայճա ազվ օլունուր օլմասընտան տըր քի , քիմէնին գուլաղը տուլմատը :

Վէ Բօպէրթ թօլէթին կէչէն սէնէքի իմթիհանը ումումիսինտէ իտի , միլլէթիմիզին պազի մաարուֆ եկեղեցականլարը թարափընտան , Փաթրիգ , վէ Փաթրիգիսանէեէ , երեսիօխանլարա , Ուսումնական Խորհուրդա , Հոգաբարձութիւնլարա վէ հէր սընրֆահատը նասա գարչը իլթիզամը սէնալար օգունտուղունտան , միւշթէքիլէրին իթիւրազաթը , պիր գաթ տահա էհէմիլէթտէն տիւշմիւշ օլտու :

Պունտան իսթիտլալ օլունուրքի , իտարէյի ումումիլէ թարափընտան պու խուսուս իչուն գաթան էհէմիլէթ վէրիլտիլի , վէ միւնֆէրիտէն էհէմիլէթ վէրէնլէրին տախի , իֆատէլէրինին թէէսիլի եօգ տուր :

Հէր տէրտին պիր տէվասը պուլունմամագ թապիաթա գարչը իսէ տէ , հիւնէր պուլմագտա օլտուղու կիպի , պու տէրտին տէրմանըն պուլմագ տա պիր միւճիղէ , վէ միւվաֆ-

Ֆադիեթի ղարիպէ օլաճագ տըր:

Մէղքիւր պահաստա օգուճտուղու կիպի, չօճուղուն թոշակընը վերմէմէք իշուն ազգային մէքթէպէրատ պիր շէյ էօյրէնէմէեօր վէսիլէսիլէ էվլատընը էճնէպի մէքթէպէրինէ կէճնտէրմէքտէ օլանլարը վէսիլէյի պահս էթմէք իսթէմէեիպ, անլէրի իսթիսնահէթտէ պըրագըր, վէ էճնէպիլիք պուտալասը օլուպ տա սըրֆ նիւմսիշ, եախօտ միլլիեթ տույկուսունտան պի պէհրէ պիր կիտիշ սէպէպիլէ, պու խուսուսճա պի գայտ տավրանանլարը տախի, միլլիեթ թէշքիլ էաէն ազատան մաատուտ տէյիլ տիրէր կիպի թանըրմ:

Պէնճէ պու խուսուս, սատէտիլ կիւրուհունուն էֆքեար ու մուամէլէսի նօգթայը նազարընտան մուհաքէմէ էտիլիլ իսէ, նէթիճէյի գարար հէր հալտէ լէհինի սէվապ օլուր:

Իմտի ումուճ միլլէթիմիզ իշուն, մէրճալ իսլահ, վէ թաթպիգի մուամէլէ զըմնընտա պիր նըշանկեահ օլան իսթանպօլ Հայլարընըն հալինի էլէ ալալմ, վէ իլլէրինահէն պալէատա իշար գըլընան գըսըմլարը աեըրալմ. կէօրէճէյիլքի, թահսիլի իլմ էթմէք տէրէճէսինտէ էրքէք գըզ ազտան ազ 5000 թալէպէ չըգար. պունլարա մըգարը քեաֆի տէրս թէսլիմ էտէ պիլէճէք գատար մէքեաթիպ սօրարսան, իւշ տէօրթ ատէտ խուսուսի, վէ պէլքի օլ գատար տա ազգային վարժարանլար օլուպ, մախտասը մաատուճ հիւքմիւնտէ տիր:

Անլէրին իսէ, հէր պիրիսի պիր եէրտէ օլաուղու միւշքիլաթընը հայտէ հիսապ էթմէեթիմ, պու գատար չօճուղու, թաատատ օլունան մէքթէպ-

լէրէ նասըլ սըղըշտըրմալը. չիմտի չօճուգ լէտէրի օլանլարը, միլլէթինի սէվէր, վէ էվլատընը միլլէթ մէքթէպինէ վէրմէք իսթէր, վէ օլ խուսուստան տօլաեը պիր տէ եանար թիւթէր տէյի ֆարզ էտէլիմ. չօճուղունու նէ էթսին, վէ նէրէ կէճնտէրսին:

Պագարսընքի ֆիւլանճա մէքթէպ պու կիւն ազ չօգ եօլունա կէլմիշ, լաքին ալթը այ սօնրա պօղուլմուշ, ալարսընքի ֆիւլան մէքթէպէ հոգասքարճուլ ինու թարաֆընտան քէմալը կէրմի իլէ տէվամ օլունուեօր, պիր ազ սօնրա հոգասքարճուլ ին տէյիլիլմիշ մէքթէպ տէ անլին իլէ պէրապէր:

Օգուրսունքի ֆիւլան մէքթէպին նէշը էթտիլի քրոկրամ մաթլուպա քեաֆի տէրսլէրի հալի տիր, իւշ այ սօնրա պիւսճէ աշըմըշ իտարէ եօլունտան չըգմըշ, պինահէն ալէյհ տէրսլէր ազալմըշ, խաճէլէր իլէ պէրապէր տէրս քիթապլարը տա թէպտիլ թաղեիր օլմուշ վէ զայրըհիւմ ...:

Շիմտի տէնէճէք տիր քի, հէր քէս չօճուղունու ազգային մէքթէպլէրէ կէճնտէրիլ իսէ, իտարէլէր եօլունա կէլիր, վէ սուուպէթլէր սուհուլէթէ թէպտիլ էտիլիլ տէեու, նասըլքի մէղքիւր պահսըն նէթիճէյի մէտլուլու տա պու նօգթա տըր. վէ պիզ տէ գապուլ էտէրիլքի պու պէօյլէ տիր էվլէթ. լաքին՝ պու ճիտաեը տիքէճէք քիմ տիր, իշթէ միւշքիլաթընէն պիւեիւք եէրի. հէր քէսին այրը այրը պու տէրտէ չարէսազ օլամազ օլաուղու կիպի, իշի թահթը թէէմինաթա ալաճագ, վէ պու այրըլարը պիր ալաեա թօփլաեըպ տա հուսուլու մաթլուպա մուվաֆֆագ օլաճագ, գանկը յուսալորիշ, գանկը հրեշտակ, վէ գանկը փրկիշ տիր:

Ձիւրա էվլատումը էճնէպի մէքթէ-
պինէ եօլլամաներմ ինատը թէճրիւպէ-
սի, ախիրէն վէ ինատէթէն թասհիհ
գապուլ էթմէզ տէրալէրաէն պիրիսի
պուլունտուղունա հէր քէս գանմը
օլտուղունտան, հնիլէնի շէրիյն էվլա
տըր տէնիպ կիտէնօրլար:

Կէլէլիմ պու տէրսին տէվասընա.
մատամքի միլէթճէ պիր հէյիէթի ի-
տարէ թարաֆընտան էսպապընա թէ-
չէպպիւս օլունմամագտա, վէ մատամ
քի միւնֆէրիտէն հուսուլու մաթլու-
պին թէէմին էտիլէմէնէճէյի տէ ա-
չըգտա տըր. տէմիք տիր քի պու խու-
սուսու մէվգէյի ֆիյլ ու իճրահա ան-
ճագ խուսուսի միւնիլ իւնլար կէթիլէ
պիլիր. վէ վաղիֆէլէրի իսէ, ազգա-
յին վէ խուսուսի մէքթէպլէրի հէմ ար-
թըրմագտան վէ հէմտէ նէ իլէ օլմալը
իսէ էճնէպի մէքթէպլէրի կիպի թահ-
թը թէէմինաթա ալմագտան իպարէթ
օլաճաղը պէտիհի, եա հօգասա պու
տէրտին կիթտիքճէ քէսպի չիտտէթ
էտէճէյի աշիքետար վէ ճէլլի տիր:

Ձիւր օլունտան պահսըն գըզ չօճուգ-
լարընըն լիտան թահսիլի իչուն մահ-
ճուրիտէթ իմա էտէր օլան ֆըզ-
րասընա կէլինճէ, իզմիրէ մաաթուֆ
օլան գըսմընը օրանըն միւթալէասը-
նա պիթթէրք, ումուլիտէթ հագգըն-
տա տախի, պէօյլէ պիր էֆրետարըն
տէվրիմիզէ զայըր մուվաֆըզ օլաճա-
ղընը պէտանտան զիւտտէ պիր շէյ
սէօյլէմէմ. չունքի պիզ գըզ չօճուգլա-
րընը եալընըզ էվլէնտիրմէք իչուն տէ-
յիլ, մահէյի թէրպիտէ օլաճագ, վէ
իսթիգպալիմիզի թէէմին գըլաճագ
վալիտէլէր եէթիչտիրմէք իչուն թաա-
լիմ ու թէրպիտէ էթմէլիտիզ տիր:

Ա Ղ Ա Մ Ա

Նէ ալլարսըն էյ ճէվգասէ,
Նէ սիր սէրսին էֆղանըն.
Նէ իսքէրսին գըլ իֆասէ,
Եօգասա ան մը սըր գարնըն:
Ահ բօզ օլան ան հալինի
Նէ պիլէնէֆ էյ Ղանի.
Սէն քէճ էյլէ գալպլէրինի,
Պախէ էք հէր պար ինսանըն:
Են Բապա սէն ֆի վէրմէսինսէ,
Բօքին կէօմլէֆ էլպիսէ,
Պարի գըլսըն լուքֆ իղասէ,
Գուրու եար պիր ճանըն:
Պիլմէզ անլէր գէնկին կիպի,
Նէ գէվգ ճէ սիւս պիքքապի.
Իքթ խաֆա եարպ սապի,
Եասըրըր բաւ սըր անըն:
Իպնի մալսար ալլ իթլազ
Տուեար րահաթ վէ մէզազ.
Էսէր Ֆագըր սա պիր գուճազ
Չըրփը իլէ սէճ ղամըն:
Օճ ճէ սիր պու ճէ միւլէֆիլ սէրս,
Վէ ճէ ինսաֆ մէրհամէթ.
Անլէր կէօրիւպ պուրսա ճէննէթ,
Սիզ սէ սըզ սըզ սըզլանըն:
Իւպու միլի վէզնէյի հազգ,
Պիր հիֆմէթ սիր մուհագգազ.
Տուրուր ազըլ Ֆիֆիր մուլլազ,
Քէճ էսէմէզ էսրարըն:
Գըլսը հաքքա Նէմեսիս սէ,
Պունա ազըն աւուճթէ.
Տէսի պուրսա պու պիր գաիսէ,
Ախրէք վէրսին գարարըն:

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ ՖԱԹԻՀԻ ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԶ ԺԵՆԵՐԱԼԸ ԻԼԷ ՀԻՆՏ ՀԻՒՔԻՒՍՏԱՐԱՆԸ

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ

1100 սենեսինտե Հինտիստանըն ճի-
հեթի ճէնուպիսինէ Աֆղանլար հիւքմ
էթտիքաէն սօնրա, Լէնկ թիմու-
րուն իւհտէյի իսթիլասընա կէչիպ,
վէ հաֆիտլէրինին պիրիսի Մոզու հիւ-
քիւմէթինի թէէսիս էյլէմիշ իտի:
1700 թարիխինտե Ինկիլիզլէր բէյ
տէր բէյ հիւճիւմ պիրլէ Կալկաթա,
վէ Մատրաս շէհրլէրինէ տուխուլ
էթտիլէր. վէ 1803 թարիխինտե իսէ,
Մոզու հիւքիւմէթինի պիւթիւն պիւ-
թիւն տէվիրտիլէր, վէ 1812 թարի-
խինէ գատար տաթի Մահրաթ տէնի-
լէն Հինալիլէրէ զալէպէ պիրլէ պիւ-
թիւն շարգի Հինտիսթանա հիւքմէյ-
լէտիլէր:

Պուրատա վազ օլունան բէսիմ, մազ-
լուպ օլան Հինա հիւքիւմտարանը իլէ
Ինկիլիզ Ժէնէրալը պէյնինտե ագտ
օլունան մուհահէտէնին թէէմինի իճ-

րասը իչուն շահգատէլէրի բէհին վէ-
րիեօր օլտուգլարընը կէօսթէրի:

Ինկիլիզլէր պու վէճհէ Հինտիս-
թանըն պիւեիւք գըսմընը էլէ կէչի-
րէրէք Հինսիսթան շիրֆէթի նամըյ-
լա պիր շիրքէթ թէշքիլ էտիպ, վէ
Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի հիմաեէսի
թահթընտա իտարէ, վէ ախլու ի-
թայը թիճարէթ ճիհէթիլէ փէք չօգ-
իսթիֆատէ էթմէտէլէր իքէն, 1857
տէ էհայի իսեանա չըգըշտըղընտան
Ինկիլիզ հիւքիւմէթի գուվլէյի ճէ-
սիմէ իլէ մուհարէպէ, վէ ալթ ուճու
ասիլէրէ զալէպէ էթտի, վէ շիրքէթ-
տէն իտարէյի հիւքիւմէթի էօհտէ-
սինէ ալարապ կիւն պէ կիւն թէվսի
էյլէտիքի, պու կիւնքի կիւն թէքմիլ
Հինտիսթան Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ
թուպի տէմէք օլուպ, թէպաասընըն
ճիւմէսի 190 միլիօն նուֆուս հիսապ
օլունուր:

Տ Ե Լ Է Մ Ա Գ

Օճսէփիդիճնի նիւսխէսէն տէրաւ (սա. 280)

Պու սէօղլէր աղղընտան չըգար չըգ-
մաղ տէտլյինէ նէտամէթ կէթիրտի իսէ
տէ, Մէնտօր պիր լահզէ ֆէվթ էթտիր-
մէքսիզին տէր ագապ կիտիպ ալէաթլարը
պուլտու. վէ Աթենասըն գուվվէթ ու
մէհարէթի էն պիւսիւք իշլէրի տախի
պաշա չըգարա պիւմէք իւզրէ, պիր չօգ
վագթա լիւզիւմ կէօսթէրմէզ իտույին-
տէն, գապագլար տէվիրիպ պիր կիւն ի-
չինտէ սէֆէրէ քեաֆի պիր կէմի թէ-
հիյէէսինէ մուվաֆֆադ օլտու:

Պու հէնկեամտա Կալիպսօ տէհէթի
ֆիթիր իզթիրապը իշինտէ գալըպ, պիր
թարաֆտան Մէնտօրուն ամէլիեաթընըն
իշլէրի կիտիպ կիթմէտլինի կէօրմէք իս-
թէր, վէ տիկէր թարաֆտան իսէ,
քէնտի մաէն չիքեարա կիթմէզ իսէ, Եւ-
քարիսին Տէլէմագ իլէ սէրպէսթմէ կէօ-
րիւշմէլէրինէ ֆուրսաթ վէրմիշ օլտա-
ղընը պիրթ տէրք, սայտըն թէրքինմէ թէ-
րէտուրտիւ գարար էյլէր իտի:

Գըսգանճ՝ չու իքի սէվտաքեարլարըն,
կէօղլէնտէն պիր լահզէճիք իրամասընա
միւսաատէ էթմէզ օլտուղու իլէ պէրա-
պէր, ալմըլարըն Եօլունու տա, Մէնտօ-
րուն սէֆինէ ինչասըյլա մէշղուլ պու-
լունտուղու թարաֆա չէվիրմէք ալմին-
տէ կէզէր իտի:

Կալիպսօ՝ պալթա վէ չաքիւճ սէսլէրի-
նի էշիթտիքմէ, գարապալարընըն հէր պի-
րիսի, պիւթիւն վիճուտինի սարսըտըր,
վէ մա մաֆիհի քէնտիսինին պու Եօլտա
օլան էնտիլէսի արասընտա, Տէլէմագ՝
բէրլի բէքէրէ օլմաեա քի պիր կիզլի
իշարէթ, Եա տէ կէօզ իլէ պէեանը նի-
եթէ տէ պիւմէք իւզրէ ֆուրսաթ պուլ-
սուն տէեու իտուլանըր իտի:

Եւքարիս իսէ, պիր իսթիհզաքեարի
սիւրէթտէ «Մէնտօր պէրապէրինիզմէ օլ-
մաաղըն հալտէ, սիզին սայտա չըգմանըզ
իշուն կիւճէնմէսինտէն գօրգմաեօրմու-
պունուզ, տէր իտի. ահ էօյլէ պիր խա-

չին միւրէպպինին էլի ալթընտա Եաշա-
տըղընըզ իշուն, նէ տէրէճէ աճընմաեա
չաեէսթէ սինիզ. անըն սէրթլիյինի Եու-
մուշաթմաեա հիշ պիր շէյ քեաֆի տէյլ
տիր. հէր նէվի զէվզ ու սաֆաեա քէն-
տիսինի խասիւմ կէօսթէրիր, վէ հիշ պիր
թէնէզզիւհ էթմէնիզի չէքէմէեէրէք էն
գարարսըզ շէյլէրի պիլէսիզէ կիւնաճ աղվ
էտէր. ֆաիլի մուլթար օլմաաղընըզ վա-
գըթլարտա, հէր նէ գատար անըն զիրի
հիւքմիւնտէ գալա պիլիր իտի իսինիզ տէ,
պու տէրէճէ իպրազը զէքեա էթտիքտէն
սօնրա, արթըզ սանա՝ առէթա պիր չօ-
ճուգ կիպի տալրանմասընը խօշ կէօրմէ-
մէլիսինիզ:»

Իշպու մէքէրամիզ սէօղլէր Տէլէմագըն
գալպինի տէլէրէք, գաթէն պօեուլունտու-
րուղընու չիքէսթ էթմէք իսթէտլի
Մէնտօր հագգընտա հիտտէթ իլէ մալա-
մալ էտէր իտի. զէվալլըճըզազ օ՝ տէրէճէ
ալթ իւսթ օլմուշ իտի քի, Մէնտօրու
կէօրմէքտէն պիլէ թէլսաշի էտէր օլմա-
սըյլա պէրապէր, Եւքարիսին իֆատէլէ-
րինէ ճէվապ տախի վէրմէզ իտի:

Էլ հասըլ թէքմիւ վագթը չիքեարլը,
իքիսի տէ պիլա ֆասըլա իզթիրապը գալպ
իլէ կէշիրտիքտէն սօնրա, ագշամա տօղ-
րու Մէնտօրուն պիւթիւն կիւն չալըշմըշ
օլտուղու մահալէ գարիպ պուլունան
օրմանըն պիր պուճաղընա վասըլ օլտու-
լար. Կալիպսօ՝ սէֆինէ ինչաթընըն իք-
մալ օլունտուղունու կէօրիւնմէ, էօլիւմ
տիւմանը կիպի պիր գաթը պուլունթ տուր
կէօղլէնիւ պիւրիւտիւ, տիտրէմէքտէն
տիզլէրի թութմազ օլուպ, վէ ագայը
պէտէնինէ պիր սօվուգ թէր տիր Եիւ-
րիւտիւ, պու հալտէ էթրաֆընտա պու-
լունան բէրլիլէրէ տաեանմաեա մէճպուր
օլտուղունտան, Եւքարիս անը թութմազ
աղմիլէ էլինի ուզաթմասընտա, պիր
նազարը բիւրղազապ իլէ Եիթիպ պիր
թարաֆա ֆըրլաթտը:

Մէնտօր՝ իշտէն գուրթուլմաա պիր
թարաֆա չէքիլիշ օլտուղունտան, Տէ-
լէմագ Եալընըզ սէֆինէԵի կէօրէրէք, ի-
լահէտէն՝ քիմին իշուն օլտուղունու, վէ

նէնէ՞ դուլլանըլաճաղընը սիւալ էյլէտիբ-տէ, պիրտէն ճէվապ վէրմէեիպ պիր ապ սօնրա «Օլ. քէշթիեի տէտի. Մէնտօրու եօլա գօշմագ իչուն եափտըրտըմ. արթըգ պունտան պէօյլէ օ՛ թիգմէշրէպ օլուպ, սէատէթինիգէ գարշը տուրան, վէ էօմիւ ճապիտիեէ մապհարիեթինիգի կէօրտիւքտէ իսլարազը հասէտ էտէճէք օլան տօսթունուգտան սըգըլաճաղընըգ գալմադ:»

«Մէնտօր պէնի թէրք էտէճէք տիր էօյլէ՞ մի. օ՞ֆ արթըգ իշիմ պիթմիշ տիր պաղըրտը Տէլէմագ, վէ իլավէթէն եա պէնիմ եւքարիսիմ Մէնտօր պէնի թէրք էտէր իսէ, սէնտէն պաշգա քիմնէմ եօգ տուր:» տէտի. վէ պու ճէվապը, շիտտէթի հէյէճանընտան նաշի աղգընտան գաշըրտըղընը միւթէագգըպ իսթասընը աննատը իսէ տէ, չի չարէ քի էվվէլճէ մանաի կիւֆթարիսին նէրէեէ վարաճաղընը միւլահազա էտէճէք գատար մէյտան պուլամամըշ իտի. պու սէօգիւնէ ճիւմէթէն շաշա գալարագ սիւքիւթէ վարտըլար:

Լաքին եւքարիսին եիւզլէրի գըզարա-րագ, վէ կէօզլէրինի աշաղը ասարագ էյմ պէյմ օլուպ կէրի կէրի չէքիւլը, վէ հէր քէսէ կէօրիւնմէեէ պիլէ պիր հիճապ կէլիւ իտի իսէ տէ, պու հիճապտան րույլէրի ալ ալ օլտուղու անտէ, գալպի տէ մէսէրրէթլէ մալամալ օլմագտա իտի: Տէլէմագա կէլինճէ, արթըգ քէնտիսինտէն պիւթիւն պիւթիւն պիսապէր օլմաղին, պու հալ պիր րիւեա թարգընտա կէլմէքտէ, վէ էօյլէ պիր քիւսթալիսճա սէօգ սէօյլէմիշ օլմասընա ինանմագ պիլէ կէթիւրէմէքտէ պուլուլունուր իտի. հէմ տէ էօյլէ պիր րիւեա քի, գալպինի տիւլ-չարը վէհմ ու հէյէճան էտէր իտի:

Կալիպսօ իսէ, եալրուսունու գափտըրմըշ օլան պիր տիշի արսլան կիպի գուտուրուպ, տէրունի օրմանտա օրա պուրա գօշար կիսէր, վէ հիշ պիր տօղրու եօլ թուլթուրամաեարագ նէրէեէ կիթտիյինտէն պիսապէր իտի. վէլ հասըլ քէնտիսինի՝ Մէնտօրուն պէքլէմէքտէ օլ-

տուղու մաղարանըն գափուսունտա պուլտու. «Ձըգընըգ տէֆ օլունուգ ճէ-ղիւրէմտէն եա պիկեանէլէր պաղըրտը. կէլիպ կիւզէլիմ իսթիրահաթըմը իսլալ էթտինիգ. կէօզիւմ էօնիւնտէն կիթսին իրաղ օլուն օ՛ եարամագ տէլիգանըլ. վէ սէն տախի էյ բիրի նաշինաս, էյէր շիտի անը ալըպ տա պուրատան հէման չըգմագ իսէն, պիր իւհէնին խըշմը, նէլէր եափա պիլիւր օլտուղունու աննաեաճագսըն. պունտան պէօյլէ անը պիր տահա կէօրմէմէլիւմ. վէ տէ բէրիլէրիմտէն հիշ պիրիսինին արթըգ անըն իլէ սէօյլէլմէլէրինէ, եալսօտ իւզէրինէ աթֆը ղամպէ պիլէ էթմէլէրինէ րուսաթըմ եօգ տուր. իշթէ պու խուսուս իչուն Ստիւքսիւն էմվաճը իւզէրինէ անտ էտէրիւմ. էօյլէ պիր անտ քի, իւհէլարը տախի տիտրէտիր. լաքին պիլմիշ օլ Տէլէմագ, ֆէլաքէթին հէնուգ խիթամ պուլմամիշ սըր. նանքէօր ճէղիւրէմտէն չըգար չըգմագ նէվ պէ նէվ ուգուպէթլէրէ ուղրաեաճագսըն. վէ պէն տէ անըն իլէ ախըլը ինթիգամ էթմիշ օլաճաղըմ տըր. Կալիպսօեու ղայպ էթտիյին իչուն նաֆիլէ եէրտէ աճընաճագսըն. Պոսիդոն՝ բէտէրինին քէնտիսինի Սիկիլիտա թահգիւր էթմիշ օլտուղու իչուն գաթէն շիտտէթլէ կիւճէնմիշ օլտուղու հալտէ, պիր գաթ տա, սէնին Գըպըստա իսթիհգար էյլէմիշ պուլունտուղուն Աստղիկտէն թահրիք օլունարագ, սանա տահա նէչէ՛ ֆուրթունալար հաղըրլամագտա տըր. վագաա բէտէրինի կէօրէճէքսին գիրա հէնուգ պէր հաեաթ տըր, լաքին թանըմաեաճագսըն. ղատտար ֆիլէյէ պիր էեիճէ օեուճագ օլտուգտան սօնրա, իթալիէտէ անըն իլէ պուլուլաճագսըն, կիթ հայտէ, սէնտէն ախըլը ինթիգամըմը գուվվէյի սէմալիյէտէն տիլէրիւմ. ա՛հ նօլա իտի տէ, տէնիլլէր օրթասընտա պիր եալչըն գաեանըն ուճունտան ասըլմըշ, վէ եըլտըրմըլար խըշմընա օղրամըշ օլա իտին. վէ շիտտէթի ուգուպէթլինի սէյր էթմէսի պախի մահուգիեթի օլաճագ Կալիպսօտան պիյհուտէ եէրտէ իսթիղասէ գըլա իտին:»

Պու սէօզլէրի տէր տէմէզ գարմագարը շուան զիհնի, էֆքեարը սապըգասընա մուխալիֆ գարարլար վերմէյէ եուզթու-թար օլտու. վէ Լէգ՝ Տէլէմագը եանըն-տա թէվզիֆ էթմէք խահիշինի թէքարէն իրճա գըլտը. վէ քէնտի քէնտինէ «Պը-րագը վէր եաշասըն վէ պուրատա գալ-սըն, իհթիմալ տըր սօն սօնու էթմիշ օլ-տուղու միհանըն գատրինի թանըր. Եւ-քարիս՝ անա պէնճիլէյին հաեաթը ճա-վիճմի պախշ էտէճէք իտի. պիւսպիւթիւն քէօր օլմուշ կալիպուս, սէն քէնտինի ան-տըն իլէ զամզ գըլտըն, վէ տէ գըսգըվ-րագ պաղլատըն. տէ պագալըմ նէ էտէ-ճէքսին, իշթէ իւզէրինէ եէմին էթմիշ օլտուղուն Ստիւքս սուլարը սանա հիշ պիր իւմիտ իշուն ֆուրսաթ վէրմէզ օլ-տու» տէր իտի:

Իշպու սէօզլէրինի հէր նէ գատար քիմնէ իշթմէզ իտի իսէ տէ, լէվի վէճիլնտէ ճէհէնէնէմ չըլկընլըղը մանգուշէն կէօրիւ-նիւր, վէ զանն էտէրսին քի, սիեաճ Կո-կիտոնուն սէմի քեարիզի գալպինտէն սըլարը եէօրիւր իտի:

Տէլէմագ՝ անըն պու հալինտէն տիւ-չարը տէհէթ օլտու՝ իլահէ տախի ֆար-գընա վարտը, զիրա աշգը հասէտքեարըն քէշֆ ու ֆիհի էտէմէտիյի նէ՝ վար տըր. Տէլէմագըն տէհէթի, իլահէնին շիտտէ-թինի պիր գաթ տահա արթըրտը, վէ շամաթալարը յլա հալանը ինլէտէն, վէ թրակիանըն եիւքսէք տաղլարընը աքս էթտիլէն Բաքսս իլահընըն բագգաս քեա-հինէլէրի կիպի նիգէպէտէսթ օլարագ, վէ արգասընտան կէլմէիինի վուրուպ հէլաք էթմէք թէհիտի իլէ պիւթիւն բէրիլէ-րինի քէնտինէ չաղըրարագ, օրման իշին-տէ օ՝ թարաֆա պու թարաֆա սէյիր-տիր իտի:

Բէրիլէր տախի, իշպու թէհիտտէն տիւչարը հէյալէթ օլարագ քէօմէ քէօմէ գօշուշուրլար, վէ Եւքարիս իսէ չէլմանը խոնապիաշ իլէ ճիւմլէէէ իշլիլ օլա-րագ, վէ արթըգ պիր հարֆ պիլէ սէօյ-լէմէյէ միւթէճասիր օլամագ օլտուղու Տէլէմագ, ուզագտան ուզաղա նաղար-

էնտագ պուլունարագ շիթապ գըլար իտի:

Լաքին իլահէ՝ պու բէրիլի եանընտա կէօրտիւքճէ թիւլէրի իւրբէրիւ, վէ ա-նըն ինգընտա իլէ, հըրսը՝ քէսպի սիւ-քիւնէթ էթմէտիքտէն պաշգա, Եւքարի-սին հալի հաղինինտէ ըշվնագը հիւսնիւ-նիւն թէզէյիլտ էթմէքտէ օլտուղունու պիլ միւշահատէ, պիր թէհէվիլիւրիւ ճէ-տիտ պիլէ հիսս էթտի:

Տէլէմագ իսէ, Մէնտօր իլէ եալընըգ գալտըգտա, արթըգ անա նէ սարըլմա-եա, վէ նէ՝ տէ եիւզիւնէ պագմաեա ճէ-սարէթ էտէմէմէքտէ օլտուղունտան, տիլլէրինէ սարըլարագ սիլլէր կիպի հէքի չէշմ տէօքէր, սէօյլմէք իսթէր իսէ տէ սէսի գըսըլըր, վէ սէօյ թէտարիքինտէն աճիլ գալըր իտի. նէ՝ էտէճէյինի պիլիւր իտի, նէ՝ էթտիլինի, վէ նէ՝ տէ իսթէ-տիլինի. ագըպէթ «էյ բէտէրի սաըլմ, եա՝ Մէնտօր, պաղըրտը. պէնի շու միւշ-քիլ տէրտտէն խէլաս էյլէ. նէ՝ սէ-նի թէրք էտէպիլիւր, վէ նէ՝ տէ թէա-գըպ էթմէյէ միւգթէտիլիւր. պէնի շու պէլիեյի միւհիպէտէն, վէ պէնի պէն-տէն գուրթար, վէ վուր ճանըմ չըգար»

Մէնտօր անը պաղըրնա սարարագ թէ-սէլի վէ թէշի, վէ իպիլիւսեը օգշա-մագսըղըն հէվայը նէֆսինէ թէհամիւլ էթմէսինի թաալիմ էտէր իտի, «վէ եա՝ իլահլարըն մագհարը թէվէճճիւհիւ օլմուշ օլան, վէ էլ եէվի օլմագտա պուլունան իւլիսի հիքմէթշինասըն ֆէրգէնտի, տէտի. չէքտիլին պուճնա ֆէլաքէթի միւտհիլէ անլէրին մուհապէթիինի պիր էսէրի տիր. զաաֆը նէֆսինի, վէ իճպարը շիտտէթի հէվիլսինի հիսս էթմէեէն քիշի, հէնուզ զէքի օլամամըլ տէմէք տիր. զիրա քէն-տի քէնտիսինի տահա էյի թաքընեամագ, վէ նէֆսինէ կիւվէնմէմէէի աննաեամագ, իլահլար՝ իշինտէ եուվարլաննանըգա պը-րագմագսըղըն տէրիլիլինի կէօթէրմէք իւզրէ սայքի էլինիլտէն թութուպ սիլի քէնարը կիրտապա կէօնտէրտիլէր, պարի սիլ՝ պաշընըգա կէլմէտիքճէ տէրք էտէ-մէեէճէք օլտուղունուզ չէյլէրի շիմի քէշֆ էտինիլ, քիւլիւ միւտահանէսի հէ-

լաք գաստիլէ օլան, վէ մէլահէթ նիւ-
մախի թահթընտա մէրարէթի շէտիտէ
կիզլէմէքլիք, միւթատը իգթիզասընտան
պուլունան Աշգըն զամզլարընը, հէր քէս
սիզէ պիյհուտէ եէրտէ սէօլէեէճէք իտի:

«Օլթըֆըլը հիւսնէտարըն կիւլիւս շա-
գընարագ, վէ օյնահարագ կիւլիյինի
կէօրտիւնիւզ, վէ գալպինիզի չալմասըն-
տա, սիզ տէ մահգուզիեէթլէ գօյվէրտի-
նիզ. զտիւմը տիլինիզի կօեա պիլմէմէզ-
լիյէ վէրմէք իչուն վէսիլէլէր արար իտի-
նիզ, պէնի ալտաթմագ, վէ քէնտի քէն-
տինիզի տէ ալունտուրմագ իսթէր, վէ
հիչ պիր շէյտէն տախի խավֆ էթմէմէ-
տէ կէզէր իտինիզ, իշթէ քիւսթախըզընը-
զըն սէմէրէսի. պագ քի շիմտի սիզէ հէ-
ման պիրիճիք իւմիտ գալմըշ օլան մէվ-
թինիզի արամագտասընըզ. իլահէ՝ ալթ
իւթ օլարագ ճէհէնէմ գուտուզլարընա
տէօնմիւշ, Եւքարիս՝ էօլիւմ իիւսֆէսին-
տէն զիեատէ գալիւմ օլան պիր ալէվ ի-
չինտէ եանըպ թիւթմէքտէ, վէ եէքտի-
կէրէ հասէտքէշ օլան սաիր բէրիլէր ի-
սէ, պիր պիրլէրինի փարալամագլըզա ա-
մատէ պուլունմուշ տուր. իշթէ օ՝ տէ-
րէճէ ճէրպ վէ շիրին կէօրիւնէն Աշգը
զամմագըն եամիտըզը շէյ. վար գուզվէ-
թինիզի թօփլաեընըզ, վէ տէ նագար
գըլընըզ քի, Աշգըն ռէնշէյի զախմընտան
գաշըպ, սէվկիւլիւ վաթանընըզ պուլ-
մագ իւզրէ ուզրունուզա պէօլէ պիր
թարիգի նիքիւ քիւշատ էթմէլէրիլէ,
իլահլար սիզի նէ տէրէճէ սէվմէքտէ տիր-
լէր. Կալիպսօնուն քէնտիսի պիլէ սիզի
թարտ ու թէպիւտ էթմէյէ մէճպուր օլ-
մուշ, վէ սէֆինէ իսէ իքմալ օլունարագ
հագըր ամատէ պուլունմուշ տուր. իմոի
ֆազլիլէթին իսքեան էտէմէզ օլտուզու
իչաու ճէզիլէէի թէրք էթմէքլիյի, նէ
սէպէպէ մէպնի թէյսիւր էտէեօրուզ:»

Մէնտօր պու սէօզլէրի սէօլէեէրէք,
վէ Տէլէմագըն էլինտէն թութուպ շէքէ-
րէք սահլիլ տէրեանա տօղրու կէօթիւր-
մէքտէ իտի իսէ տէ, պիչարէ կէնճ՝ կիւճ
հալ իլէ անա թէագըպ գըլար, վէ պիր
գարար արգասընա տէօնէրէք նագարը

տըգգաթ իլէ քէնտիսինտէն ուզամագտա
պուլունան տիլտարընա պագար իտի. վէ
արթըզ եիւզիւնիւ կէօրէմէզ օլտուզուն-
տան, անըն տիլալիզ սիւրէթտէ էօրիւլ-
միւշ կիյսուլէրինէ, վէ զիպայը էլպիսէ-
սինէ, վէ էնտամը նագէկիյի մէշիյէթինէ
հայրան օլուր, վէ աեագլարը իզլէրինէ
եիւզ սիւրմէք արզուսինտէ, վէ հաթթա
կէօզիւնտէն նիհան օլտուգտան սօնրա
տախի, գուլագ գօեարագ անըն սէսինի
իշիտիեօրում թէվէհհիւմիւնտէ պուլուն-
ուր իտի:

Հէր նէ գատար Եւքարիս օրատա հա-
գըր տէյիլ իտի իսէ տէ, անը՝ կէօզիւ
էօնիւնտէ պիր ճանլը թասվիր կիպի մէր-
սում կէօրիւր, վէ քէնտիսինն նէրէտէ
պուլունտուզունու պիլէմէմէքտէ վէ Մէն-
տօրուն տախի սէսինի իշիթմէքտէ օլտու-
ղա թագտիրտէ, տիլտարը իլէ սէօլէ-
շիեօրում խաեալընտա պուլունուր իտի:

Ագըպէթ տէրին ույգուտան թէեագ-
գուզ էյլէմիշ կիպի պիր թարզ իլէ Մէն-
տօրա պիլթիթապ «Սիզին իլէ մանէ կիթ-
մէքլիյէ գարար գըլմըշ իսէմտէ, տէտի.
Եւքարիս սօն վէտամը իֆա էտէմէտիւմ.
անը պու կիպի նանքէօրճա սլըրագըպ
կիթմէտէն իսէ, պանա էօլիւմ էվլա տըր.
սիզ պուրատա պէքլէյինիզ տէ, սօն տէֆա
օլարագ անը կէօրիւպ էպէտի այրըլըզ
սէլամըմը վէրէեիւմ. վէ հիչ տէյիլ իսէ
միւսաստէ պուլեուրունուզ տա պարի
անա — Եւ՝ ռէրի, մէրհամէթսիզ վէ սէա-
տէթիմիզէ հասէտքէշ իլահլար, պէնի
սիզտէն միւֆարիգաթա մէճպուր գըլը-
եօրլար իսէ տէ, էօմիլիւմէ նիհանէթ վէ-
րէ պիլիւպ, խայալընըզ խաթրըմտան իիւ-
րաճ էտէմէզլէր — տէեէեիւմ. էյ՝ ռէտէր-
ճիյէզիւմ, եւ պէնիւմշու սօն, վէ տէ հագգ-
լը թէսլիեէթիմէ միւսաստէ պուլեուր.
եա տէ պու տագըգատան թէզի եօգ հա-
եաթըմը գաթ էթ գուրթուլ, խայըր պէն
նէ պու ճէզիլէտէ իսքեան էթմէք, նէ
տէ նէֆսիմի Աշգա թէսլիւմ էյլէմէք իս-
թէրիւմ. տէրունի գալպիւմտէ գաթան է-
սէրի ալէագա օլմաեըպ հիսսիեաթըմ՝ Եւ-
քարիս իչուն սաֆի պիր տօսթիւլագտան

վէ միննէթտարլըգտան իպարէթ տիր. պաննա՝ պիր քէրրէ տահա — Գալընը սաղլըգլա — տէմէքլլիմ քեաֆի տիր. հէր հալտէ պիլա թէալտիր արգանըլտան կէլիր եէթիլլիրիմ: »

Մէնտօր թէքրար էտիպ « Հէյ վա՛խ սիլլի նէ՛ գատար աճըմագտաեքմ եա՛ Տէլէմագ, տէտի. ալէագանըլ օ՛ տէրէճէ՛ քէսպի շիտտէթ էթմիլ տիր քի, անը հիսս պիլէ էտէմէմէքտէսինիլ. քէնտի քէնտինիլի իսթիրահաթտաեքմ սանըր, վէ հէլաքընըլ արարսընըլ. Աշգտան մաղլուլ տէ՛ յիլիմ տէմէեէ՛ ճէսարէթ էտէր, վէ ալա՝ գա էթմիլ օլտուղունուլ բէրիտէն այրըլ՝ մամագ իսթէրսինիլ, հէման անը կէօ՝ րիւլ, վէ պիր գարար օնուն սէսինի է՛ շիթմէքտէ՛ վէ սալիր քիւլիւ շէյ իչուն ամա, վէ սաղըր կիպի պիր հալտէ սինիլ. հիւմմա պիւհրանըլա սէրսէ՛մ օլան ա՝ տէմ, պէն խասթէ տէյիլիմ տէր. եա՛ նապինա Տէլէմագ, սիլլէ պէքլէմէքտէ՛ օլան Պէնէլօպէեի, վէ թէքրարը տիտարը իլէ թէէրրիւֆ էտէճէյինիլ իւլիսի, վէ միւլիւքիեթ սիւրէճէյինիլ իթալէեի, սալթանաթը, վէ իլահլարըն սիլլէ վատէյլէմիլ, վէ օլ մագսատա միւլթէնի օլա՝ րաք օ՛ տէրէճէ՛ հիքմէթլէր կէօսթէրմիլ օլտուղլարը աալթէճէլլիեի, տահա պիրան էվլէլ թէրք էթմէք, վէ եւքարիսին նէգտինտէ հայսիեթսիլ պիր էօմի սիւրմէք իսթէեօր իտինիլ՝ պու ճէմիյի լութֆտան իսթինքե՛աֆ մը էտէճէքսինիլ. հալէա անըն աշգըլա տիլպէսթէ տէյիլիմ տէեէ պիլլիմիսինիլ. եա՛ սիլլի ալթ իւսթ էտէն օ՛ հէյէճան նէ՛ տիր. նիչուն մէվթ արաեօրսունուլ, նիչուն իլահէնին հու՝ գուրունտա օլ տէրէճէ՛ հէլէճանը գալլ իլէ պէեանը էֆքեար էյլէտինիլ. պէնիմ թագսիլ էթտիլիմ, հագըգաթլինաս օլմատըլընըլ տէյիլ տիր. եալընըլ ատէմի պասիլթէթինիլաէն տօլաեը թէէսիւֆ էտէրիմ,

Գաչընըլ Տէլէմագ գաչընըլ, ինսան անճագ Աշգա՝ գաչարագ զալէպէ էտէ պիլիր. իպնի պէչէր պէօլլէ պիր խասիմ գարըսընտա պուլունտուղու հալտէ ա՝

սըլ եիլիթիլիք գօրգուլ գաչմագ տըր, հաթթա՝ տիւշիւնմէքսիլին, վէ արգաեա պագմագ իւզրէ ֆէվթի վագթ էթմէք՝ սիլլին գաչմագ տըր. վագթը սէպալէթինիլաէն պէրու սիլլէ էթմիլ օլտուղունմ հիւմանէնին, իւզէրիմէ նէ՛ տէրէճէ՛ աղըրա օթուրմուլ օլտուղունուլ, վէ նասիհաթլարմ իլէ նիչէ նիչէ պէլիեէլէրտէն գուրթուլմուլ օլտուղունուլա էլպէթտէ քի տէր խաթըր էտէրսինիլ. իմտի եա՛ պանա էմին օլ, եա տէ սէնտէն միւֆարիգաթմ իչուն թէհամիլ էյլէ. մութլու քի հէլաքընըլա եօրիւտիլիւնիլիւ կէօրմէքլիլիմին, պանա նէ՛ տէրէճէ՛ պալիս թէէսիւֆ օլտուղունուլ, վէ սիլլին իլէ սէօլլէլէլէլէ ճէսարէթ էտէմէտիլիմ վագթլարտա նէ՛ գատար աղըլար շէք՝ վագթլարտա նէ՛ գատար աղըլար շէք՝ տիլիմի պիլէ իտինիլ, սէնի տիւնեաեա կէթիլէն վալիտէն, գաչմէթի վագը համլինտէ պէնիմ գատար աղըր սանճը շէքմէլ տիր. պագաեքմ տէօնիւլ պանա կէլէճէք մի տիր տէեու, սուս օլուլ ա՝ ճըլարըմը սէթր էթտիմ, ֆէրեատըմը գըսը վէրտիմ. եա՛ էվլատըմ. սէվիլիւ էվլատըմ գալլիմի ֆէրահլանտըր. վէ գալլիմտէն տահա զիեատէ սէվիլիւլ օլան շէյի պանա իեատէ գըլ. վէր պանա զսպ էթմիլ օլտուղունմ Տէլէմագը, վէ քէնտիսինի քէնտինէ թէսիլ էյլէ. էյէր տէրունի գալլիտէ իլիմ՝ Աշգա զալէպէ էտէր իսէ, իլթէ պէն օլ վագթը եաչար, վէ տէ սէատէթլէ եաչարմ, ամմա չաեէտ Աշգ՝ իլմէ զալէպէ պիրլէ սէնի սիւրիւքլէր կէօթիւրիւր իսէ, արթըլ Մէնտօրուն եաչամասը լա մուհալ տըր:

Մէնտօր՝ պունու տէեէրէք սահլիլ տօղրու իլէրիլէմէքտէ իքէն, Տէլէմագըն տաիսի հէր նէ գատար, քէնտիլլինտէն անա իգթիֆա էտէճէք մէրթէպէտէ մէ՛ ճալի եօգ իտի իսէտէ, քէնտիսինի կէօթիւրմէսի իչուն մէյլան կէօսթէրէճէք գատար պիր գուտրէթտէն տէ աճիլ տէյիլ իտի. տաիմա Մէնտօր գըեաֆէթի ալթընտա մէսթուր օլան Աթենաս, պիր կէօրիւնմէլ սիւրէթտէ գալգանը իլէ Տէ՛

լէմագը մուհաֆազա գըլարագ, վէ էթ-
րաֆընա պիր շէօլէյի լահուլթիյէ սաչա-
րագ, գալպինէ՝ իշպու ճէգիրէէէ փա
նիհատէյի տուխուլ օլալըտան պէրու էմ-
սալինի հիսս էտէմէմիշ օլտուղու պիր շէ-
ճաաթ իլգա էյլէտի. նիհաեէթ իւլ էմր
ատանըն պիր մաասուլ, վէ տաիմ իւլ
էվգաթ քէօթիւքիւ տալկալարտան տէօ-
յիւլմէքտէ օլան գաեալար իլէ մնշուպ
պիր գըեըսընա վասըլ օլտուլար, ինշա
օլունան սէֆինէ եէրինտէ՞ մի տիր տէ-
եու պազմալարընտա, նէ՛ կէօթիւքսիւն,
կէօլէրինէ պիր մէնգարէյի միւէլլիմէ
նիւմանան օլտու:

Երոս՝ պու բիրի լաեուրէֆին տէյիլ
եալընըգ օգլարընտան զայրը միւթէէսիր
օլմասը, իլա Տէլէմագը էլինտէն գափ-
մագ իւզրէ պուլունմասը իշուն աշրը
հիտտէթլէնմիշ օլտուղունտան, ինֆիալը
գալպինտէն միւթէէսիրէն աղլաեարագ,
սըզըգ օրմանլար արասընտա սէրսէրիճէ
կէգիրմէքտէ օլան կալիպսօեու պուլտու.
իւհէ անը կէօթիւքնէ ինլէտի, վէ եիւ-
րէյինտէքի եարալարընը թէքրարէն աշ-
մագտա օլտուղունու հիսս էյլէտի. Երոս
անա խիթապ պիրլէ « Սէն պիր իւհէ
օլտուղուն թագտիրտէ, տէտի, տէրունի
ճէգիրէնտէ էսիր օլան պիր սէֆիլ ֆա-
նինին սանա զսլէպէ էթմէսինէ նասըլ
միւսասատէ էտիեօրսուն, վէ ճէգիրէնտէն
չըգմալարընա նիշուն ըուխասթ վէրի-
եօրսուն:» «Այ Աշգը սիթէմքեար, ճէ-
վապ վէրտի կալիպսօ, արթըգ նասաիհի
միւհիլքէնէ հալալէյի սէմի իթիպար
էթմէք իսթէմէմ. պէնի պիր լաթիֆ վէ
միւֆէրրիհ իսթիւրահաթտան մահճուր
գըլըպ տա, իշպու կիրտապը միւսիպէթէ
թէնիէրլէէէն սէն տէյիլ՝ մի սին, արթըգ
օ՛ իշ պիթտի. Տէլէմագը թարտ ու թէպ-
եիտ էթմէք իւզրէ Ստիւքսիւն էմլաճը
իւզէրինէ անտ էթտիմ. իւհէլարըն բէ-
տէրի օլան Արամաղըն քէնտիսի պիլէ,
քիւլիւ գուսրէթիլլէ պէրապէր իշպու
միւտհիշ անտա գարըն տուրմանա միւթէ-
ճասիր օլամագ: Իշթէ Տէլէմագ՝ ճէգիրէմ-
տէն չըգաեօր, սէն տալսի տէֆ՝ օլ էյ

թըֆըլը զատտար. պանա անտէն զիեա-
տէ ֆիթնէքեարլըգ էտէն սէնսին:»

Օլ տէմտէ Երոս կէօգ եալարընը սի-
լէրէք, պիր թէպլսսիւմիւ թանգ ու
ֆիթնէ իլէ « Յիւ հագըգա օ՛ գասէմին
պիր պիւեիւք էնկիլ տիր, տէտի. ֆա-
գաթ սիգ անը պանա պըրագընըգ, վէ
անտընըգա վէֆա պիրլէ, Տէլէմագըն
միւֆարիգաթընա մանի օլմանընըգ. բէ-
րիլէրին տէ պէն տէ Ստիւքսիւն տալկա-
լարը իւզէրինէ անտ իշմէտիլք եա՛, Մէն-
տօրուն ալշշիթապ ինշա էյլէմիշ օլ-
տուղու սէֆինէէէ աթէշ էտիպ եագմա-
լարը իշուն անլէրի թահրիք էտէճէյիմ
տիր քի, սիզի մաթ էթմիշ օլան ճէրպէ-
ղէսի տէ պօշա չըգաճագ. վէ քէնտիսի
տալսի հայրէթտէ գալարագ, Տէլէմագը
էլինիզտէն չէքիպ ալմագ իւզրէ հիշ պիր
չարէ պուլմանաեաճագ տըր:»

Իշպու իղվաճու սէօլլէր իլէ, կալիս-
սօնուն գալպինէ իւմիտ վէ սուրուր իլ-
գա էթտի. վէ պիր չայ քէնտընտա է-
սէն նէսիմի ֆէրահպալսըն, հարըն սայֆ-
տան կէվշէմիշ օլան տալար սիւրիւսիւ-
նիւ ըահաթլանտըրտըղը միսիլու, պու
միւքեալմէ տալսի այնը հալտէ իւհէ-
նին եէյիս ու ֆիւթիւրինի իզալէ էթտի,
եիւզիւ կիւլտիւ, կէօլէրի քէսալի լաթա-
ֆէթ, վէ գալպինի տըրմալանա գարա
գայլըլար իսէ, քէնտիսինի պիր լահգէ-
ճիք ֆէրաղէթ էյլէտի. քէսալի սիւքիւ-
նէթ պիրլէ կիւլիւմէտի, վէ շէլաֆ Ե-
րոսուն տէր աղուշ պիրլէ օգշատը, վէ
պունուն իլէ քէնտիսինէ եէնի եէնի աղ-
ըլար հագըրլատը:

Իմտի Աշգ՝ անը խօշնուտ էթմէսի իւ-
զէրինէ մէսրուր օլարագ, աճ գուրտա-
րըն ազընըղը եիւզիւնտէն չօպանլարը-
նը պըրագըպ գաշան սիւրիւլէր կիպի,
ճէպէլլէր իւզէրինէ տաղըլըպ սէրսէրիճէ
տօլաշան բէրիլէրի տալսի գանտըրմանա
կիթտի. վէ անլէրի պիր եէրէ ճէմի է-
տէրէք «Տէլէմագ հէնուգ էլինիզտէ տիր,
տէտի. հայտէինիզ օ քիւսթալա Մէնտօ-
րուն ֆիրար իշուն ինշա էյլէմիշ օլտու-
ղու կէմիեի իհրագ էյլէմէք իւզրէ շի-
թապ էտինիզ:»

Պու սէօգիւն իւզէրինէ բէրիւերին եիւրեքէրի Էֆիլէեէրէք տէրհալ մաշալաւար եագըս, վէ Բաքսս իւահընըն ըագգաս քեահինէլէրի թարգընտա վէլվէլէյի սըթ գօփարարագ, վէ սէրբիլիս տէօքիւլէն սաշլարընը օ' եանընա պու եանընա սալլաեարագ լէսի տէրեանա գօշուշտուլար, պիրտէն պիր ալէվ տիր փարլանըպ եիւքսէլտի, վէ գուրու աղաճտան մաամուլ օլուպ, ըէչինա իլէ գալաֆաթլանմըլ օլան կէմիեի անինտէ եագըս քիւլ էթտի. ալէվ իլէ գարընըգ թիւթիւն իսէ, պուլլուլարա գատար սէր չէքէր իտի:

Մէնտօր իլէ Տէլէմագ' գաեա իւզէրինտէն պու աթէչի միւշահատէ իլէ պէրապէր բէրիլէրին գօփարտըլը վէլվէլէեի իշթտիլէր. Տէլէմագըն գալլի' հէնուզ քէսպի իֆագաթ էթմէմիշ օլտուղունտան, պու վուգուլթտան քէյֆ տույտու. վէ Մէնտօր տալի, անըն իսթիլասընըն էյի սէօնմէմիշ աթէչ միսիլու, պագի պագի քիւլլուս ալթընտան տըշարը չըգար, վէ նար թանէսի կիսի գըղըլճըմլար սաշար օլտուղունու չագար իտի: Պու էսնատա Տէլէմագ «իշթէ թէքարէն բէնչէյի պէնտի իսթիլանա տիւշտիւմ. պու ճէզիրէտէն խուրուճ իշուն պիղէ արթըգ քիւլ շէյի իւմիս եօգ տուր» պաղըրտը,

Մէնտօր' անըն եէնիտէն ալէագայը սապըգաեա կիրիֆթար օլաճաղընը, վէ ֆէվթ էտէճէք պիր լահգէ պիլէ գալմա՛մըլ խուրիյինի աննաեըպ, ուզագտան տէնէտի քի, ըուի տէրեատա պիր սէֆինէ տուրմագտա, վէ ճէզիրէեթ թագըրիս իշուն ճէսարէթ գըլմամագտա տըր. զիրա կալիպսօ ատասընըն ֆանիլէրէ մէստուտ օլտուղունու գափուտանլար պիլիլէր իտի: Անսըզըն պիր գաեա ուճունտա օթուրմագտա պուլլունտն Տէլէմագա գագտըզլայըն տէնիգէ ֆըրլաթմասըլլա քէնտիսինի տէ արգասընտան աթըլմասը պիր օլտու. Տէլէմագ' իշպու տէհէթլի ֆըրլանըլտան քէնտիսինի շաշըրտը. աճը տալիլար եութտու, վէ թէլաթիւմիւ էմիլաճա պիր լիւսլէ օլտու. ագըլ պաշընա կէլտիքտէ, եիւզմէսինէ եարտըմէթմէք իւզրէ, Մէնտօրուն քէնտիսինէ էլ

ուզաթմագտա օլտուղունու կէօրտիւ, վէ արթըգ' օլ պալիսի մէվթ օլան ճէզիրէտէն ուզամագտան պաշգա շէյ տիւշիւնմէզ իտի:

Անը' թահթը էսարէթիմիզտէ տիր տէնու պիլէն բէրիլէր իսէ, ֆիրարլարընը մէնէ գատիր օլամաեարագ, չըլընճա պաղըրընըպ չաղըրըմաեա պաշլատըլար: կալիպսօ' թէսէլլի գապուլ էթմէզ պիր հալ իլէ կիսիս թէքարէն մաղարասընա չէքիլէրէք, սէտայը տէ վէնինի անը տուտուրուր իտի: Իմտի երոս մուզաֆֆէրիէթիինի պէօյլէ պիր մաղուլիէթի խաճիլանէեթ թէպէտալիւլիւնիւ կէօրիւնճէ, գանատընը չըրփըտարագ հալմաեա բէրվազ էտիպ, գալիսէ վալիտէսինի քէնտիսինէ միւթէրագգիպէ պուլլունտուղու իշալիս օրմանլարընա տօղրու սաղըլտը. վալիտէսինտէն պէտթէր գալիս օլան թըֆըլ Աշգ, անըն իլէ մաէն եսիտըլը ֆէնալըլար իւզէրինէ կիւլէրէք քէնտիսինի թէսէլլի գըլար ըտը:

Տէլէմագ' ճէզիրէտէն թէպաեիւտ էթտիքճէ, չէճաէթի, վէ ֆագիլէթ պապինտէ օլան մէյլի մուհապալէթի, գալլինտէ թէճէտաիւտ էթմէքտէ խուրիյինի պիլ մահզուզիյէ հիսս էտէր, վէ Մէնտօրա խիթապէն «թէճրիւպէսիզլիյիմ հասէպիլէ էվլէլճէ իթիմատ էտէմէմէքտէ օլտուղում նասալիհինիզի, չիմտի պէն քէնտիմ թաստիգ էթմէքտէյիմ տիր քի, ինսան' չէհվէթէ անճագ ֆիրար իլէ զալէպէ էտէ պիլիլ իմիշ» տէեու արզը մաագիլէթ էյլէր իտի. վէ իւպէթէն «եա' բէտէր նիտա էթտի. իւահլար պէնի նէ տէրէճէ սէվիեօրլար իմիշքի, պէն սիզին մուապէնէթիինիգտէն մահրուս, վէ տէ մէթլուք գալմագըլըլա միւսթէհագգ իքէն, սիզի պանա մէտէսքեար թանին պուլեուրմուշ տուրլար. պատէզին արթըգ նէ տէնիգտէն, նէ ըիւզիկեարտան, վէ նէ' տալի ֆուրթունատան, անճագ' հէվայը նէֆսիտէն գօրգարըմ. Աշգ' հատտը զաթընտա հէր նէվի տէհէթէն կիզ ֆուրթունալարտան զիեատէ վէհնաք տըր:

(Գուսուրու պաշկեմա)